

Yrittäjän eläkelain (YEL) mukaisen vakuutus sopimuksen vakuutusehdot

Yleisiä määräyksiä

1 §. Näitä vakuutusehtoja sovelletaan yrittäjän eläkelain 110 §:n mukaisen vakuutus sopimuksen tehneen yrittäjän tai 143 §:n 2 momentin mukaisesti pakkovakuutetun yrittäjän (vakuutuksenottajan) ja työeläkevakuutusyhtiön (vakuutuksenantajan) väliseen sopimussuhteeseen.

2 §. Vakuutuksenantajan ja vakuutuksenottajan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön, sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamiin perusteisiin ja vakuutusehtoihin sekä vakuutus kirjan määräyksiin.

Vakuutuksen voimassaolo

3 §. Vakuutus sopimus syntyy vakuutushakemuksen hyväksymisestä lukien. Vakuutus on voimassa toistaiseksi vakuutuskauden kerrallaan niin kauan kuin vakuutuksenottaja on yrittäjän eläkelain mukaan vakuuttamisvelvollinen, jollei 5 tai 6 §:stä taikka vakuutus kirjan määräyksistä muuta johdu. Ensimmäinen vakuutuskausi päättyy vakuutus sopimuksen voimaantulo vuoden viimeisenä päivänä. Tämän jälkeen vakuutuskausi on kalenterivuosi, jollei 5 tai 6 §:stä muuta johdu.

4 §. Vakuutus sopimus koskee kaikkea vakuutuksenottajan yrittäjän eläkelain tarkoittamaa toimintaa. Vakuutus sopimus koskee myös ennen sopimuksen voimaantuloa tapahtunutta yrittäjän eläkelain mukaista toimintaa, jos sitä ei ole aikaisemmin vakuutettu, ja toimintaa, johon vakuutuksenottaja ryhtyy sopimuksen voimassa ollessa. Vakuutusta ei kuitenkaan anneta takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta.

Vakuutuksen päättäminen

5 §. Vakuutuksen voimassaolo päättyy, jos vakuutuksenottaja lopettaa yrittäjän eläkelain tarkoitetun toimintansa tai hänen vakuuttamisvelvollisuutensa muutoin päättyy. Vakuutuksenottaja on velvollinen viipymättä kirjallisesti ilmoittamaan vakuutuksenantajalle vakuutuksen päättämiseen vaikuttavista seikoista. Selvityksen saatuaan vakuutuksenantaja voi päättää vakuutuksen takautuvasti siihen ajankohtaan, jolloin vakuuttamisen edellytykset eivät enää täyty.

Vakuutuksenantaja voi oma-aloitteisesti päättää vakuutuksen, jos vakuutuksenantaja ei saa perittyä vakuutuksenantajalta vakuutusmaksuja ja viranomainen on todennut yrittäjän tuntemattomaksi.

Vakuutuksenantajan on annettava vakuutuksenantajalle vakuutuksen päättämisestä valitus kelpoinen päätös.

6 §. Vakuutuksenottaja voi vakuuttamisvelvollisuuden jatkuessa irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään maaliskuu-, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättämispäivää.

Vakuutus ei voi kuitenkaan vakuutuksenottajan irtisanomisen johdosta päättyä ennen kuin vähintään vuosi on kulunut sen alkamisesta.

Jos vakuutus sopimuksensa irtisanonut vakuutuksenottaja on edelleen vakuuttamisvelvollinen, hänen on irtisanomisen yhteydessä kirjallisesti selvitettävä vakuutuksenantajalle, että hän on irtisanotun vakuutuksen päättymisestä lukien järjestänyt yrittäjän eläkelain mukaisen eläketurvan muulla tavoin.

7 §. Jos vakuutuksenantaja on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään 6 §:n 1 momentissa mainittua irtisanomisaikaa noudattamatta. Tällöin ei noudateta myöskään 6 §:n 2 momentissa määrättyä vakuutus sopimuksen keston vähimmäisaikaa.

Työeläkevakuutusmaksu ja eläketurvan järjestämisen laiminlyönti

8 §. (STM/2796/2018) Työeläkevakuutusmaksu ja siihen sisällytettävä korko määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden (laskuperusteet) mukaan.

Jos yrittäjä ei ota vakuutusta kuuden kuukauden kuluessa vakuuttamisvelvollisuuden alkamisesta lukien yrittäjän eläkelain 122 §:n tai 143 §:n mukaisesti, on hän velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksun, jonka määrää Valtiokonttori vakuutuksenantajan tekemästä hakemuksesta.

Työeläkevakuutusmaksun joustaminen

9 §. Näiden vakuutusehtojen 10 - 13 § koskevat yrittäjän eläkelain 116 §:n 1 momentin mukaista lisätyöeläkevakuutusmaksua ja yrittäjän eläkelain 116 §:n 2 momentin mukaista pienennettyä työeläkevakuutusmaksua. Vahvistetulla työtulolla tarkoitetaan yrittäjän eläkelain 112 §:n 1 momentin mukaista vahvistettua työtuloa.

10 §. Vakuutuksenottajan on tehtävä vakuutuksenantajalle kirjallinen ilmoitus (joustoilmoitus) siitä, kuinka suuren lisätyöeläkevakuutusmaksun tai kuinka paljon pienennetyn työeläkevakuutusmaksun hän kuluvaan vuonna maksaa.

Jos vakuutuksenottaja on ilmoittanut maksavansa lisätyöeläkevakuutusmaksua, sen on oltava maksettuna viimeistään sen kalenterivuoden viimeisenä päivänä, jona lisätyöeläkevakuutusmaksun maksamisesta on vakuutuksenantajalle kirjallisesti ilmoitettu. Lisätyöeläkevakuutus-

maksuun ei sovelleta 14 - 16 §:n mukaisia työeläkevakuutusmaksun erääntymistä ja viivästymistä koskevia ehtoja.

11 §. Jos vakuutuksenottaja on maksanut lisätyöeläkevakuutusmaksun tai jos vakuutuksenottaja on joustoilmoituksella ilmoittanut maksavansa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua, vakuutuksenantaja antaa vakuutuksenottajalle valituskelpoisen päätöksen kalenterivuoden kokonaistyötulosta.

Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua joustoilmoituksessa ilmoittamansa määrän, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan vahvistetun työtulon perusteella määräytyvän työeläkevakuutusmaksun ja hänen maksamansa lisätyöeläkevakuutusmaksun perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua joustoilmoituksessa ilmoittamansa määrän, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa pienennetyn työeläkevakuutusmaksun perusteella.

12 §. Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua enemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan vahvistetun työtulon perusteella määräytyvän työeläkevakuutusmaksun ja hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa lisätyöeläkevakuutusmaksun perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua vähemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, mutta kuitenkin vähintään 10 prosenttia vahvistetun työtulon perusteella määräytyvästä työeläkevakuutusmaksusta, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan hänen tosiasiallisesti maksamiensa työeläkevakuutusmaksujen perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa lisätyöeläkevakuutusmaksua vähemmän kuin 10 prosenttia vahvistetun työtulon työeläkevakuutusmaksusta, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo on sama kuin hänen vahvistettu työtulonsa.

13 §. Jos vakuutuksenottaja maksaa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua enemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, vakuutuksenottajan vuotuinen kokonaistyötulo lasketaan hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa pienennetyn työeläkevakuutusmaksun perusteella.

Jos vakuutuksenottaja maksaa pienennettyä työeläkevakuutusmaksua vähemmän kuin mitä hän on joustoilmoituksessa ilmoittanut, vakuutuksenottajalta peritään työeläkevakuutusmaksua hänen joustoilmoituksessa ilmoittamansa pienennetty määrä.

Työeläkevakuutusmaksun erääntyminen

14 §. Työeläkevakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi eräpäivänä, joka on sovittujen kalenterikuukausien 20. päivä. Vähintään puolet eräkuukausista on oltava ennen

elokuuta. Vakuutuksen päättyessä työeläkevakuutusmaksu erääntyy heti maksettavaksi.

Ensimmäisen vakuutuskauden ensimmäiseen maksuerään sisältyy myös työeläkevakuutusmaksu vakuutus sopimuksen syntymistä edeltäneeltä vakuutettavalta ajalta.

(STM/2796/2018) Jos näissä vakuutusehdoissa tarkoitettu eräpäivä on arkilauantai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka joului- tai juhannusaatto, maksu saadaan suorittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sama on voimassa, jos eräpäivä on päivä, jona pankkien yleisesti keskinäisissä maksuissaan käyttämät maksujärjestelmät eivät säädöskokoelmassa julkaistavan Suomen Pankin ilmoituksen mukaan ole Euroopan keskuspankin tai Suomen Pankin tekemän päätöksen vuoksi käytössä.

Työeläkevakuutusmaksun viivästyminen ja laiminlyönti

15 §. (STM/2796/2018) Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, maksua korotetaan eräpäivästä maksupäivään korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisella vuotuisella viivästyskorolla.

Jos työeläkevakuutusmaksua ei ole maksettu viimeistään eräpäivänä, on työeläkevakuutusmaksu ja yrittäjän eläkelain 122 §:ssä ja 143 §:n 4 momentissa tarkoitettu laiminlyöntimaksu viivästyskorokoinen suoraan ulosottokelpoinen niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Työeläkevakuutusmaksun perintään sovelletaan lisäksi saatavien perinnästä annettua lakia.

16 §. (STM/2796/2018) Jos vakuutuksenottaja on toistuvasti jättänyt työeläkevakuutusmaksun maksamatta viimeistään eräpäivänä tai jos vakuutuksenantaja on joutunut perimään työeläkevakuutusmaksua ulosottoteitse, vakuutuksenantajalla on oikeus muuttaa työeläkevakuutusmaksu erääntymään toisin kuin vakuutuksenottajan kanssa on sovittu.

Vakuutuksenottaja, joka toistuvasti laiminlyö työeläkevakuutusmaksunsa tai hänen työeläkevakuutusmaksuunsa on kohdistettu ulosotto, on velvollinen vakuutuksenantajan vaatiessa maksamaan vakuutuskauden työeläkevakuutusmaksusta vielä maksamatta olevan osan, vaikka se muuten ei vielä olisikaan erääntynyt.

17 §. (STM/2796/2018) Vakuutuksenottajan maksamatta jääneet työeläkevakuutusmaksut voidaan viivästyskorokoinen vähentää vakuutuksenottajan yrittäjän eläkelain mukaisesta eläkkeestä siten kuin yrittäjän eläkelain 102 §:ssä säädetään.

Liikaa maksetun työeläkevakuutusmaksun käyttäminen vastaisiin vakuutusmaksuihin

18 §. (STM/2796/2018) Jos vakuutuksenottaja maksaa työeläkevakuutusmaksua enemmän kuin hänen hyväkseen voidaan yrittäjän eläkelain 67 §:n mukaista kokonaistyötuloa laskettaessa lukea tai jos vakuutuksenottajalle syntyy muusta syystä hyväksiluetettavaa tai palautet-

tavaa työeläkevakuutusmaksua, vakuutuksenantaja voi käyttää hyväksiluettavan tai palautettavan summan 8 §:ssä tarkoitettuine korkoineen vastaisten työeläkevakuutusmaksujen maksamiseen. Jos vakuutus on päätynyt eikä maksamattomia työeläkevakuutusmaksuja ole, hyväksiluettava tai palautettava summa maksetaan vakuutuksenottajalle.

Vakuutusehtojen soveltaminen vakuutukseen, kun vakuuttamisen alaraja ei täyty tai kun yrittäjä on työeläkelakien mukaisella vanhuuseläkkeellä

19 §. Näiden vakuutusehtojen 20 -21 § koskevat yrittäjän eläkelain 113 §:ssä tarkoitettuja vakuutuksia, kun vakuuttamisen työtulon alaraja ei täyty tai kun yrittäjä on työeläkelakien mukaisella vanhuuseläkkeellä.

Näitä vakuutusehtoja sovelletaan muilta osin yrittäjän eläkelain 113 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen ellei 20 – 21 §:stä muuta johdu. Yrittäjän eläkelain 113 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksen voimassaoloa koskevaa vakuutusehtojen 4 §:ää eikä vakuutusmaksun joustamista koskevia vakuutusehtojen 9 – 13 §:ää.

20 §. Vakuutus kirjassa määrätään vakuutuksen voimaantuloaika, joka voi olla aikaisintaan vakuutuksen hakemispäivä.

21 §. Vakuutus lakkaa vakuutuksenottajan yrittäjätoiminnan päättyessä. Niin ikään vakuutus lakkaa silloin, kun yrittäjä on pakollisesti vakuutettava yrittäjän eläkelain mukaan. Vakuutuksenottajan on viipymättä kirjallisesti ilmoitettava vakuutuksenantajalle vakuutuksen päättymisspäivä ja päättymisen syy.

Vakuutuksenottaja voi 6 §:stä poiketen irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään aikaisintaan sen kuukauden loppuun, jona vakuutuksenottaja on ilmoittanut irtisanomisesta kirjallisesti vakuutuksenantajalle. Vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus sopimus ainoastaan vakuutuksenottajan vakuutusmaksujen suorittamisen laiminlyönnin vuoksi. Vakuutus päättyy tällöin kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Vakuutusehtojen voimaantulo

Nämä vakuutusehdot tulevat voimaan 1.1.2007.

Vakuutusehtojen 6 §:n 2 momentissa määrätystä poiketen vakuutuksenottaja voi yrittäjän eläkelain voimaantulovuonna 2007 kirjallisesti irtisanoa yrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen päättymään kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, vaikka vakuutus ei olisi ollut voimassa vanhassa yhtiössä vuoden määräaikaa. Irtisanomisen on tapahduttava viimeistään kolme kuukautta ennen vakuutuksen päättymispäivää.

STM/951/2013: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 16.3.2013.

STM/4316/2014: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2015.

STM/2796/2018: Tämä vakuutusehtojen muutos tulee voimaan 1.1.2019.

Kuitenkin siltä osin kuin vakuutusehtojen muutos koskee eläketurvan järjestämisen laiminlyöntiä, sovelletaan ehtomuutoksen laiminlyöntimaksua koskevia kohtia 1.1.2020 ja sen jälkeen tapahtuneisiin laiminlyönteihin. 31.12.2018 voimassa olevien ehtojen laiminlyöntikorotusta koskevia kohtia (8 §:n 2 ja 3 momenttia ja 17 §:n 1 momenttia) sovelletaan 31.12.2019 saakka.

Sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt nämä vakuutusehdot.